

Dohled nad kapitálovým trhem z pohledu OCP

JUDr. Lumír Schejbal

SCHEJBAL&PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

specializovaná na právo finančních služeb

Právní předpisy – KT

Klíčové EU právní předpisy

- MiFID II – Směrnice EP a Rady (EU) 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů
- MiFIR – Nařízení EP a Rady (EU) č. 600/2014 o trzích finančních nástrojů

Klíčové české právní předpisy

- **Zákon č. 15/1998 Sb.**, o dohledu v oblasti kapitálového trhu (působnost a pravomoc ČNB)
- **Zákon č. 256/2004 Sb.**, o podnikání na kapitálovém trhu (ZPKT) – §3 -§32 (regulace OCP)
- Vyhláška 308/2017 Sb., o podrobnější úpravě některých pravidel při poskytování investičních služeb
- Vyhláška č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry
- Další vyhlášky: o odborné způsobilosti, o samostatné a navazující evidenci, o žádostech (licence) ...

Právní předpisy – ostatní

AML/CFT právní předpisy (praní peněz)

- Zákon č. 253/2008 Sb., některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
- Vyhláška 67/20018 Sb, o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Spotřebitelské spory

- Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi

Občanský zákoník

- Právní úprava cenných papírů
- Zákon o dluhopisech

Právní předpisy - hierarchie

1. **Směrnice** (transpozice) a nařízení (přímá účinnost) EP a Rady – MiFID II, MiFIR (1. Level)
2. **RTS** Komise (2. Level)
3. ***Pokyny ESMA a EBA, A&Q - soft law*** (3. level)

1. **Zákony ČR**
2. **Vyhlášky ČNB**
3. ***Metodiky, regulatorní benchmarky, A&Q (soft law)***

Právní předpisy

– <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/obchodnici-s-cennymi-papiry-investicni-zprostredkovatele/>

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

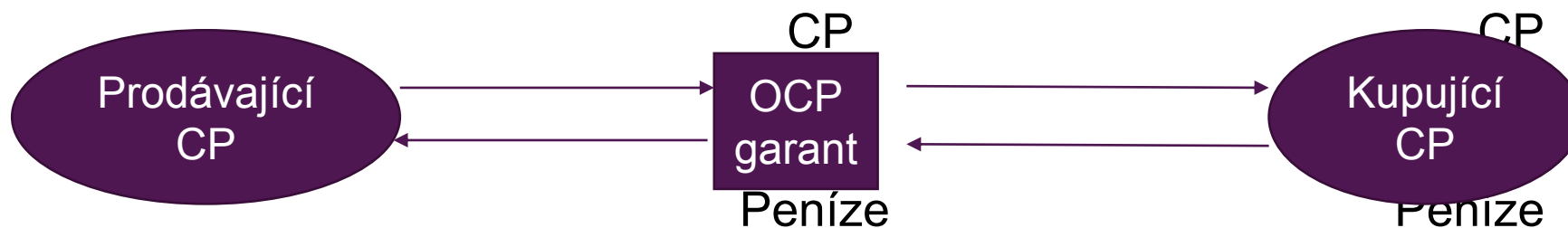
Poskytovatelé investičních služeb

- **Obchodník s cennými papíry** (banky, omezeně i investiční společnosti) – také **banky a investiční sp.** pokud mají licenci
 - Zaměstnanec (odborná zkouška)
 - Vázaný zástupce (odborná zkouška)
- **Investiční zprostředkovatel**
 - Zaměstnanec (odborná zkouška)
 - Vázaný zástupce (odborná zkouška)
- **Tipař** 😞, nebo-li zprostředkovatel obch. kontaktů (bez licence...)

Obchodník s cennými papíry (OCP)

- Historický institut, **garance vypořádání** obchodů s cennými papíry (**dodání cenných papírů proti finančnímu plnění**)

- Tvorba trhu s cennými papíry (garance likvidity)
- Zakladatelé oficiálních trhů s cennými papíry (zakladatelé a exkluzivní členové **burz**) – 1. bursa Antverpy 1531
- Důvěra, velké objemy obchodů, exce regulace

Role ČNB na kapitálovém trhu

Zjednodušeně:

Uděluje **povolení** k činnosti - OCP, IZ, CDCP, BCPP... (subjekty KT)

Vykonává **dohled** nad činností subjektů KT

Licence OCP

- Jednotná pravidla pro celou EU (evropský pas; brexit GB out)
- Správní řízení před ČNB → rozhodnutí o udělení povolení k výkonu činnosti OCP
- Vysoké nároky (jako „malá banka“):
 - Minimální počáteční kapitál (EU → kapitálová přiměřenost)
 - 730.000 EUR – plná licence
 - 125.000 EUR – bez obchodování na vlastní účet
 - 50.000 EUR – bez zákaznického majetku
 - Sídlo v ČR
 - Organizační, věcné a personální předpoklady

Personální předpoklady

- Průhledná struktura ovládajících osob (schválení)
- Transparentní vedoucí osoby, 1. bezúhonnost, 2. odborná praxe, 3. manažerská praxe (schválení) – jak se dokládá
- Pracovníci front office → makléřská zkouška x znalosti a zkušenosti
- Pracovníci compliance, IA a RM – znalosti a zkušenosti

Organizační předpoklady

- Organizační struktura OCP (front office, back office, IT, compliance a reporting, IA, RM, účetnictví)
- Vnitřní předpisy
 - Organizační řád, pravidla komunikace
 - Pravidla poskytování investičních služeb, evidence
 - Řízení rizik
 - Pravidla IT, bezpečnost, kontinuita provozu, tok informací a dat, archivace, reporting ČNB
 - Pravidla vnitřní kontroly (VKS, linie kontroly, compliance, IA, AML/CFT)

Věcné předpoklady

- IT infrastruktura
- Obchodní informační systém, připojení na burzy a banky
- Informační zdroje pro obchodování
- Kanceláře, vybavení ...

Investiční služby

Hlavní investiční služby (jen OCP)

- a) přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních nástrojů,
- b) provádění pokynů týkajících se investičních nástrojů na účet zákazníka,
- c) obchodování s investičními nástroji na vlastní účet,
- d) obhospodařování majetku zákazníka, je-li jeho součástí investiční nástroj, na základě volné úvahy v rámci smluvního ujednání,
- e) investiční poradenství týkající se investičních nástrojů,
- f) provozování mnohostranného obchodního systému,
- g) upisování nebo umístování investičních nástrojů se závazkem jejich upsání,
- h) umístování investičních nástrojů bez závazku jejich upsání.

AKS SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

Investiční služby

Doplňkové investiční služby (vyjma písm. a) možno i na živnost kdokoliv)

- a) úschova a správa investičních nástrojů včetně souvisejících služeb,**
- b) poskytování úvěru nebo zápůjčky zákazníkovi za účelem umožnění obchodu s investičním nástrojem,**
- c) poradenská činnost týkající se struktury kapitálu, průmyslové strategie, jakož i poskytování porad a služeb týkajících se přeměn společností nebo převodů obchodních závodů,**
- d) poskytování investičních doporučení a analýz investičních příležitostí nebo podobných obecných doporučení týkajících se obchodování s investičními nástroji,**
- e) provádění devizových operací souvisejících s poskytováním investičních služeb,**
- f) služby související s upisováním nebo umisťováním investičních nástrojů,**
- g) služba obdobná investiční službě, která se týká majetkové hodnoty.**

Investiční nástroje

- a) investiční cenné papíry,
- b) cenné papíry kolektivního investování,
- c) nástroje peněžního trhu,

Deriváty:

- d) opce, futures, swapy, forwardy a jiné nástroje, jejichž hodnota se vztahuje ke kurzu nebo hodnotě cenných papírů, měnovým kurzům, úrokové míře nebo úrokovému výnosu, jakož i jiným derivátům, finančním indexům...
- e) nástroje umožňující přenos úvěrového rizika,
- f) finanční rozdílové smlouvy,
- g) opce, futures, swapy, forwardy a jiné nástroje, jejichž hodnota se vztahuje ke komoditám, ke klimatickým ukazatelům, přepravním tarifům, emisním povolenkám nebo míře inflace a dalším ekonomickým ukazatelům...

Jak vypadá licence OCP

https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB14.POVOLENE_CINNOSTI?p_lang=cz&p_TYP_SUBJEKTU=P&p_SEQ_ID=3865&p_VER_ID=1007&p_SVR_SEQ_ID=5054&p_SVR_VER_ID=1002&p_ROL_KOD=6&p_DATUM=02.12.2020&p_CZE_ID=CZ

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

Odborná péče OCP při poskytování investičních služeb

- OCP jako profesionál musí poskytovat služby zákazníkům spotřebitelům s odbornou péčí:
 - Pravidla komunikace a propagace IS (disclaimer)
 - Informační povinnost (předsmluvní, po provedení obchodu, průběžná po nákupu)
 - Cenová a obchodní transparentnost („co nejlépe“); samovstup
 - Řešení reklamací a stížností
- **Dohled ČN** dohled na dálku, kontroly na místě, sankce (dotazníky, nevhodnost produktů, neupozornění na rizika, nenahrávání komunikace...); postup kontroly

AML/CFT – role Finančního analytického úřadu

- Vykonává dohled v oblasti opatření proti praní špinavých peněz
- Povinnosti OCP:
 - Vnitřní pravidla AML – písemní postupy
 - Školení zaměstnanců (ročně)
 - Identifikace a kontrola klientů
 - Hlášení podezřelých obchodů
 - Určení kontaktní osoby
 - Hodnocení AML rizik
 - Hodnotící zpráva (roční)
- Kontroly FAÚ (může i ČNB překryv kompetencí)
 - Kontroly na místě/na dálku
 - Opatření k nápravě
 - Sankce

Spotřebitelské spory – role Finančního arbitra

Finanční arbitr řeší spotřebitelské spory mezi finančními institucemi a jejich klienty (spotřebiteli) = mimosoudní řešení sporů.

Spotřebitel může podat stížnost k FA, tento se jí musí zabývat.

Postup FA:

- Stížnost vyhodnotí a sdělí instituci svůj předběžný závěr
- Tlak na mimosoudní vyřešení sporu, odškodnění klienta
- Rozhodnutí ve věci (způsob řešení, odškodnění, sankce)
- Zveřejňuje se na str. FA (zvyšuje tlak na narovnání sporu a stažení stížnosti klientem)
- Opravným prostředkem je žaloba ke správnímu soudu

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

Vaše dotazy?

(já se vždy bál zeptat 😊)

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

Děkuji za pozornost.

schejbal@akschejbal.cz

603881511

SCHEJBAL&PARTNERS s.r.o. advokátní kancelář

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz